

Warszawa, 15.12.2016 r.

**Szanowna Pani
Beata Szydło
Prezes Rady Ministrów**

Szanowna Pani Premier,

w imieniu organizacji pozarządowych, przedstawicieli samorządów, instytucji naukowych i ekspertów ochrony środowiska podpisanych pod niniejszym listem, jako reprezentanci społeczeństwa obywatelskiego, zwracamy się z apelem o niedokonywanie zmian w przepisach ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy Prawo ochrony środowiska w wersji zaproponowanej przez Ministerstwo Środowiska w listopadzie 2016 roku.

Polska jest krajem, który odniósł niezwykle sukces ekologiczny, co wielokrotnie podkreślał obecny Minister Środowiska Jan Szyszko. W ciągu ostatnich 27 lat rozwiązano wiele istotnych problemów ochrony środowiska, znacząco zmniejszono emisję wielu zanieczyszczeń i wzmocniono ochronę przyrody ojczystej. Stało się to możliwe dzięki stworzeniu nowoczesnego, apolitycznego systemu zarządzania zasobami przyrodniczymi i zaangażowaniu obywateli naszego kraju działających w ramach organizacji pozarządowych i samorządów. Proponowane zmiany spowodują, że ten wielki dorobek ulegnie degradacji.

Największym zagrożeniem związanym z proponowanymi zmianami będzie zablokowanie w Polsce korzystania z funduszy europejskich przeznaczonych na wszystkie inwestycje wymagające procedury ocen oddziaływania na środowisko. Dotyczy ona bardzo wielu rodzajów przedsięwzięć wymagających dofinansowania ze strony UE. Jest to spowodowane nieuzasadnionym i zbyt daleko idącym, niezgodnym z normami prawa europejskiego i Konwencji z Aarhus (Polska jest jej stroną), ograniczeniem możliwości udziału organizacji pozarządowych w postępowaniach w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Wprowadzenie zaproponowanych zmian doprowadzi także do tego, że polskie rodziny i lokalne społeczności staną się bezradne wobec planów wielkich korporacji i przedsiębiorstw. Dobro, jakim jest czysta przyroda, zostanie poważnie zagrożone, bez możliwości kontroli społecznej nad agresywnym postępowaniem inwestorów.

Poprawa jakości środowiska w Polsce nie byłaby możliwa bez zaangażowania samorządów lokalnych i regionalnych. Dzięki ustaleniu priorytetów działań na tym poziomie i współpracy gmin z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej było możliwe przeprowadzenie tysięcy projektów zmniejszających presję na środowisko przyrodnicze. Proponowane zmiany poprzez przeniesienie zarządzania Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na szczebel centralny radykalnie zablokują skuteczne działania samorządów lokalnych i zmniejszą ich gotowość do prowadzenia działań w tym obszarze.

Zwracamy także uwagę, że wprowadzenie proponowanych zmian oznacza brak kontroli nad działaniem Lasów Państwowych. Podmiot ten zarządza dobrem ogólnospołecznym, jakim są polskie lasy, zajmujące niemal 30% powierzchni kraju. Proponowane zmiany ograniczą możliwość nie tylko prowadzenia publicznej i społecznej kontroli nad gospodarką leśną, ale również swobodnego korzystania z lasów milionom Polaków. Jest to bowiem projekt faktycznego „sprywatyzowania” dóbr publicznych przez jedno przedsiębiorstwo.

Pani Premier, wobec wielkich wyzwań, jakie w XXI wieku stoją przed ochroną środowiska, istniejący system zarządzania środowiskiem może i powinien być poprawiany oraz ulepszany. Wymaga to jednak szerokiej debaty publicznej, zaangażowania ekspertów i interesariuszy reprezentujących różne interesy, w tym samorządów lokalnych i organizacji społecznych. Tryb przedstawienia i zakres omawianych zmian w ustawach dotyczących systemu ochrony środowiska nie spełnia tych warunków i zamiast przyczynić się do poprawy skuteczności działań we wspomnianym zakresie doprowadzi do pogłębienia dezintegracji i degradacji tego systemu.

Podpisano:

prof. dr hab. inż. arch. Andrzej Baranowski, pracownik naukowy

dr hab. Zbigniew M. Karaczun, prof. SGGW, wiceprezes Polskiego Klubu Ekologicznego Okręgu Mazowieckiego

dr Maciej Kozakiewicz, Ośrodek Działań Ekologicznych Źródło

prof. nzw. dr hab. inż. Andrzej Kraszewski, były minister środowiska

Jacek Kucharczyk, prezes zarządu Instytutu Spraw Publicznych

prof. dr hab. inż. Maciej Nowicki, były minister środowiska, założyciel i prezes Fundacji EKOFUNDUSZ

Michał Olszewski, dziennikarz

Dariusz Szwed, Zielony Instytut

Czesław Śleziak, były minister środowiska